بررسی ساده‌ترین لینوکس‌ها برای کاربران مبتدی

ساده‌ترین لینوکس

محمدرضا قربانی

تاکنون توزیع‌های لینوکسی از جنبه‌های گوناگون و به‌ویژه جنبه‌های فنی بررسی شده اما مفهوم کاربرپسند بودن مساله‌ای است که در بیشتر این مقایسه‌ها جا افتاده است. در حقیقت، در دنیای لینوکسی، این‌که بخواهیم چند توزیع را به‌عنوان توزیع‌های کاربردوست معرفی کنیم، بسیار دشوار است. چرا که این مساله به سلیقه‌ای بودن نظرها برمی‌گردد. با محاسبه تعداد دانلودها در سایت distrowatch.com و همچنین میزان فعالیت هر کدام از جوامع، می‌توان به این نتیجه رسید که محبوب‌ترین توزیع‌های سال ۲۰۱۰ به‌ترتیب، اوبونتو، فدورا و اوپن‌سوسه هستند.

از این رو مقایسه بین این سه، می‌تواند گزینه خوبی در میان ده‌ها توزیع لینوکسی باشد که به‌مقاصد مختلف تولید شده‌اند. برای آزمایش مساله کاربرپسند بودن که یک مساله کیفی است، راهی دشوار پیش روست؛ زیرا این صفت باید به‌صورت کمی بررسی شود تا قابل اتکا باشد و از این‌رو ساختار امتیازدهی خاصی را می‌طلبد. معیارهای زمان کامل شدن وظیفه، سادگی در استفاده و زیبایی‌شناسی باید مورد بررسی قرار بگیرند.

همچنین این مقایسه نباید از دیدگاه یک کاربر حرفه‌ای لینوکس، یا شخصی که در نرم‌افزار خبره است انجام شود، چرا که امتیاز معیارهای از پیش معرفی شده دستخوش نوسان خواهد شد.

اوبونتو، فدورا و اوپن‌سوسه، همانند جاندارانی با یک ریشه، در بسیاری نقاط با یکدیگر برابر هستند و با هم رقابت می‌کنند تا در همین نقاط مشترک از یکدیگر جلو بزنند؛ از نصاب ساده گرفته تا بالابردن سرعت بوت کامپیوتر. پس از بوت، تغییرات آنها با یکدیگر بسیار ظریف خواهد شد و بدین ترتیب، نتیجه امتیاز معیارها به‌یکدیگر نزدیک می‌شود.

در این نوشتار، معیارهای اندازه‌گیری در بخش‌های زیر مورد بررسی قرار گرفته است:

نصب

در این آزمایش مراحل نصب بررسی شد. هر سه توزیع مراحل نصب مشابهی دارند و سیستم یک تصویره اوپن‌سوسه جالب‌تر است و سیستم بازارگرم‌کننده اوبونتو که همانند ویندوز۹۸ جملات بازاریاب‌ها را به‌شکل و قالبی دیگر تکرار می‌کند، کمی توی ذوق می‌زند.

زمان زندگی

این آزمایش زمان راه‌اندازی را از زمان روشن کردن تا راه‌اندازی اولین نرم‌افزار بررسی می‌کند. امتیازها بسیار شبیه به‌هم و سریع بود و متوسط نتایج کمتر از ۶۴ ثانیه بود.

نصب نرم‌افزار

نصب نرم‌افزار در هر سه توزیع به‌صورت گرافیکی انجام می‌شود و همه نصاب‌ها ساده‌اند. اوپن‌سوسه هنگام نصب نرم‌افزار تمایل دارد کل سیستم عامل را به‌روز کند که گاه دردسرساز و نامناسب است.

ابزارهای پیکربندی سیستم

در این آزمایش نصب یک پرینتر تحت شبکه مورد بررسی قرار گرفت و تقریبا در تمام توزیع‌ها، جستجو و نصب درایور مورد نظر کمی گیج‌کننده بود. همچنین فدورا و اوپن‌سوسه چندین بار درخواست گذرواژه شناسه root را داشتند. فدورا همچنین به‌جای استفاده از نام کامپیوتر، تنها از آدرس آی‌پی استفاده می‌کرد.

راهنمای آنلاین

در این آزمون، راهنمای خود سیستم (که در سی‌دی توزیع موجود است)، راهنمای رسمی موجود در وب‌سایت توزیع و راهنماهای مردمی که با جستجو در موتورهای جستجو می‌توان به نتیجه رسید، بررسی شد. راهنمای خود سیستم اوبونتو بسیار سودمند بود، اما راهنمای آنلاین آن قدیمی بود. همچنین یافتن مطالبی که دیگر کاربران برای راهنمایی قرار داده‌اند، ساده و مفید بود.

راهنمای سیستمی فدورا تقریبا وجود ندارد (البته نگارش سی‌دی آن بررسی شد، شاید در نگارش دی‌وی‌دی موجود باشد)، اما راهنمای آنلاین آن فوق‌العاده است و یافتن مطالب کاربران چیزی بین این دو است. در اوپن‌سوسه نیز راهنمای سیستم بازهم ضعیف است، اما راهنمای آنلاین و راهنمای کاربران دیگر به‌طرز غافلگیرکننده‌ای کامل و سودمند است.

اتصال دستگاه جدید

در این آزمایش نصب یک اسکنر مورد بررسی قرار گرفت و تقریبا هر سه به‌طور کامل در این آزمایش شکست خوردند و درایوری برای این اسکنر وجود نداشت و تنها پیغام‌های خطای گیج‌کننده به کاربر داده می‌شد. بهترین توزیع در این زمینه، اوپن‌سوسه بود که در پیغام خطای خود اعلام کرده بود، شاید درایور تجاری آن را بتوان با جستجوی دستی پیدا کرد. (البته سرانجام اسکنر در هر سه سیستم نصب شد، اما مساله سادگی انجام آن بود، نه موفقیت یا عدم موفقیت آن)

عکس: octia

راه‌اندازی سرویس شبکه

این مقایسه در کنار دیگر آزمایش‌ها انجام شد و همه توزیع‌ها به‌طرز قابل تحسینی در زمینه شبکه خوب عمل کردند. شبکه‌های بی‌سیم و اترنت به‌سادگی و بدون نصب درایور یا تنظیمات خاصی در سیستم عامل در دسترس هستند. پشتیبانی از سامبا البته متفاوت است (سامبا پروژه‌ای است که با کمک آن می‌توان به شبکه‌های ویندوزی متصل شد و فولدرها و فایل‌های به‌اشتراک گذاشته را دید). با این وجود، اوبونتو بهترین تجربه را برای کاربر تازه‌وارد به‌ارمغان خواهد آورد و اوپن‌سوسه از دیدگاه مدیریتی، گزینه بهتری است. فدورا کلا به‌صورت پیش‌فرض سامبا را نصب نکرده است.

نتیجه‌گیری

جدول زیر نتایج را نشان می‌دهد. به‌صورت خلاصه، اوبونتو با اختلاف بسیار اندکی از فدورا جلوتر است و در رده سوم، اوپن‌سوسه قرار دارد. اما تفاوت ردیف اول تا ردیف سوم، تنها ۸ امتیاز است؛ هر چند که امتیازهای این سه توزیع، برای یک کاربر کاملا تازه‌وارد، حتی در صورتی که در حد اکابر نیز نتواند کار کند، مناسب باشد. اما برای بسیاری از انواع کاربران از جمله توسعه‌دهنده‌ها مناسب نخواهد بود.

از سوی دیگر، تیم فناوری اطلاعات شرکت‌ها و سازمان‌ها که معمولا طرفدار سیستم‌عامل خاصی نیستند، نیاز به توجیهی منطقی برای تغییر سیستم‌عامل پیش‌فرض سازمان خواهند داشت و شاید مهم‌ترین مساله برای کاربران تازه‌وارد، هماهنگی نرم‌افزارها با یکدیگر باشد. به‌عنوان مثال نرم‌افزارهای مجموعه آفیس، می‌توانند با یکدیگر به‌شیوه بهتری همکاری داشته باشند و رابط کاربری ساده‌تری ارائه کنند.

البته که به‌نظر نمی‌رسد عطشی که برای توسعه لینوکس در سال ۲۰۰۹ وجود داشت و به‌دلیل وجود نت‌بوک‌ها، معرفی سیستم‌های موبایل بر پایه لینوکس و... حتی بیشتر هم شده بود، به‌همان اندازه باقی مانده باشد. توزیع‌های لینوکسی طی یکی دوسال گذشته خوب توانسته‌اند سهم مناسب و قابل تاملی از بازار سیستم‌های عامل را از آن خود کنند. کاربران امروزه نیز به‌دنبال این هستند که نرم‌افزارها را به‌سادگی نصب کنند و زندگی کامپیوتری را وارد زندگی خود کنند.

با وجود قدرتمندشدن دستگاه‌های موبایل و بهبود پردازنده و سیستم‌های عامل آنها، انتظار می‌رود که کامپیوترهای شخصی نه‌به‌زودی بلکه طی دهه آینده، به‌طور کل حذف شوند. به‌همین دلیل است که از کنار یک پروژه لینوکس همچون اوبونتو، توزیع دیگری فقط مخصوص دستگاه‌های صفحه لمسی و نت‌بوک‌ها تعریف و عرضه می‌شود.

اخبار لینوکسی

اجرای لینوکس در PS3

وقتی تولیدکننده دستگاه‌های PS3 یعنی سونی، استفاده از لینوکس را بر این سیستم عامل متوقف کرد، بسیاری از هواداران منبع‌باز خشمگین شدند.

به‌گزارش theinquirer، گروهی به‌این نتیجه رسیده‌اند که به‌کمک یک دانگل خارجی می‌توان بدون آن که گارانتی و خدمات سونی را از بین برد، روی این سیستم عامل، لینوکس نصب کرد.

در حال حاضر سیستم فایل FAT32 توسط این گروه پشتیبانی می‌شود و به‌زودی پشتیبانی از NTFS نیز انجام خواهد شد. عملیات جیل‌بریک کردن که با کمک یک دانگل به‌نام PS Jailbreak انجام می‌شود، کاملا قابل

به‌روزرسانی است و با به‌روزرسانی فرم‌ور PS3 نیز به‌روز می‌شود. در حالت کلی، این دستگاه یک درایو یواس‌بی است که نصاب ساده‌ای دارد و از GUI استفاده می‌کند و باعث می‌شود کنسول آجر (Brick) نشود.

این دستگاه در آمریکا، ژاپن و کره کار می‌کند. همچنین می‌توان از بازی‌ها در هارد داخلی یا هارد اکسترنال بک‌آپ گرفت و مستقیما از طریق همین رابط کاربری آنها را بارگذاری کرد. از این‌رو نیازی هم به خرید بلوری‌برنر و دیسک‌های آن نیست.

۲ زادروز همزمان

هفته گذشته جامعه لینوکسی ۲ تولد را جشن گرفت. توزیع گنولینوکس دبیان ۱۷ ساله شد و اوپن‌سوسه پنجمین سال حضور خود را جشن گرفت. طی ۱۷ سال گذشته، دبیان ۱۴بار توزیع خود را منتشر کرده است و ۱۱ بار کنفرانس برپا کرده است. دبیان در این ۱۷ سال، ۱۱۷ پشتیبان، ۸۷۳ توسعه‌دهنده و ده‌ها حامی دیگر داشته است. همچنین وب‌سایت debian.net برای ارسال پیغام تبریک تولد این توزیع ایجاد شده است.

مارگریتا مانترولا، توسعه‌دهنده دبیان این روز را روز احترام به دبیان گذاشت و جونو باکون، مدیر ارتباطات اوبونتو تشکر خود را با ارائه لینکی به وب‌سایت دبیان نشان داد.

اوپن‌سوسه کوچک در کنار دبیان تقریبا در حال فراموشی است و تولد این توزیع موج زیادی ایجاد نکرد. پنجمین تولد این توزیع نیز ۲هفته گذشته برپا شد. نخستین نگارش اوپن‌سوسه در سال ۲۰۰۵ بود و این توزیع هم اکنون به نگارش ۱۱/۳ رسیده است.